

vzglede! Tudi tega ne smemo zamolčati, da so tujim gostom pripravili tako navdušen sprejem ravno kmečki fantje, kateri so jih pozdravljali z burnimi »živio«-klici in s pokanjem možnarjev. To prepričanje so morali gotovo dobiti tuji gostje, da so stopili na tla, kjer prebiva probujen narod, kateri pozdravlja v dobrodošlih gostih svoje brate, ki so prihiteli na — narodno veselico. Te slavnosti ne boče pozabila okolica kmalu.

Toda slavnost je tudi tretji znak izražala vseskozi. Slavnosti so se udeležili državljani, kateri ljubijo svojega vladarja. Prvi pozdrav, komu je veljal? Svetlemu cesarju. G. dr. Medved je blizu tako-le nazdravil svetlemu cesarju: »Kadar Slovenci obhajamo kako slavnost, takrat ne pozabimo slaviti cesarja. To storimo iz čistega namena. Zavedamo se, da smo otroci, kateri vidijo v svojem vladarju dobrega očeta, da avstrijski državljani. Drugi narodi nas prekašajo po številu, pa niso večji po ljubezni. Kadarkoli je bilo treba vzdigniti meč za obranitev očetnjave, Slovincem ni bila prehuda nobena žrtev. Drugi narodi imajo svoje bogastvo, a mi nosimo v svojih srcih iskro plemenitega rodoljubja. Za to se tudi danes spominjamo svojega vladarja, tudi danes hočemo pokazati, da smo odlični Avstrijanci, kateri nikdar in nikoli ne škilijo črez meje. Naša pevska društva se ne vozijo v Stuttgart, mi ostajamo v domovini, ker smo prepričani, da čuva svetli cesar nad nami, da čuva nad našimi pravicami in zato mu zakličimo zdaj gromoviti slava!« Temu pozivu so sledili navdušeni klici, kateri niso hoteli prenehati; kajti Slovenec je in bo ostal vnet za svojega cesarja, in ta značaj morajo imeti tudi njegove slavnosti.

Dan 15. avgusta je bil pomenljiv za Brežice. Uplivala ni slavnost samo na slovensko ljudstvo iz okolice, temuč tudi na one meščane, kateri so mislili do zdaj, da morajo nemškutariti, ker Slovenci ne premorejo ničesar. A ti so se prepričali sami — bili so jako dobro zastopani pri slavnosti — da so slovenske slavnosti nekaj tako sijajnega in izbornega, da se še do zdaj ni kaj takega posrečilo brežiškim Nemcem. Ako kaj, to mora biti gotovo v mestu sad te slavnosti, da si stranka, ki se odvrča od slovenske narodnosti, popravi svoje mnenje o Slovencih, da jih spoštuje in da se prepričuje, da je tudi častno, biti slovenske krvi.

Cerkvene zadeve.

Zlata sv. maša preč. gosp. Janeza Bosina v Kozjem.

(Konec).

V Kozjem so bili vredni naslednik Slovincem nepozabnega prelata Fr. Kosarja. Trudili so se za svojo župnijo, kateri so večkrat sv. misijon oskrbeli, prenovili župnijsko in podružno cerkev. Koliko dobrega so storili za kozjansko dekanijo, je le Bogu znano. Kako odkritosrčno ljubijo svoje duhovne sobrate, to vé le tisti povedati, kateri je kedaj imel srečo, prag njihove gostoljubne hiše prestopiti. Vse njihove zasluge so pripoznali na višjem mestu in zato jih imenovali dne 20. julija 1893 častnim kanonikom in konsistorijalnim svetovalcem. — Po pridigi so peli gospod zlatomašnik zlato mašo z močnim glasom, pri kateri so jim stregli gosposdije: ptujski prošt, nadžupnik konjiški z vikarijem, dekan Henrik Verk in novomašnik iz Št. Petra, Jožef Hohnjec.

Po odpeti zahvalni pesmi smo šli v procesiji nazaj v župnišče. Tukaj so se razdelili belooblečenim dekletom in gostom mični spomini na zlato sv. mašo. Potem so

se poklonile razne korporacije in posamezniki. Dekanijska duhovščina je izročila po č. g. dr. Lipoldu slavljencu lepo izdelano adresno, glasečo se: »Vdano podpisana duhovščina kozjanske dekanije, Vam preč. gospod Janez Ev. Bosina, zlatomašnik, častni kanonik kn. šk. lav. kapitola, konsist. svetovalec, 25letni dekan in župnik kozjanski itd. povodom Vaše zlate sv. maše pristrčno čestita, proseč Boga, da vas ljubi Bog ohrani še mnogo let v blagor sv. cerkve in v veselje kozjanske dekanije.« Občinski odbor trga Kozje jih je imenoval častnim tržanom in jim vročil ukusno izdelano diplomo. Sosednji trg Pilštanj je odposlal svojega župana z deputacijo, da jim izrazi udano voščila. Poklonili so se še nadalje c. kr. okrajno sodišče, davkarija in učiteljstvo. — Pristrčno je bilo veselje pri mizi, zdravica je sledila za zdravico, in ni nas motilo, da smo bili po več sobah razdeljeni.

V dokaz, da gospoda zlatomašnika ljubijo po celi škofiji, da tudi v tujini, prišlo je ogromno število pismenih in brzojavnih čestitk. Brzojavili so iz Maribora glavar Kankowsky, potem iz Slovenjgradca, Celja, Dobrne, Dunaja, Radgone, Mokronoga, Ormoža, Klanjca na Hrvaškem, iz Litije in drugih krajev. Mil. nadpastirju se je odposlala brzojavna zahvala duhovščine in ljudstva za milostno odlikovanje slavljence. Vsakemu udeležencu ostane zlata maša v Kozjem v najprijetnejšem spominu, vendar, da bomo še laglje spominjali se milih gostov, fotografiral nas je vse skupaj g. Killer iz Hrastnika, in g. zlatomašnika še posebej s zlatomašniško palico v roki.

Tako se je skončala ta slovesnost, katere doživeti je le redko kateremu duhovemu pastirju dano. — Vam pa, preč. gospod zlatomašnik, pristrčno želimo, da Vas ljubi Gospod, ki Vas je tolikokrat ohranil v nevarnih boleznih, še ohrani, da bi čez 10 let, leta 1906. se zbrali k biserni sv. maši, da bi se tako spolnile besede, ki so jih zapisali ptujski prošt v spominsko knjigo: Kar danes je zlato, bodi še biserno-dijamantno!

Gospodarske stvari.

Shod slov. delavskih stanov.

Na kratko smo zadnjič v političnem ogledu omenili shoda slov. delavskih stanov, ki se je vršil v Ljubljani dne 15. avgusta. Predno pa svojim spoštovanim bralcem podamo resolucije, sklenjene na tem shodu za kmečki in obrtni stan, moramo najprej jih seznaniti s socijalnim načrtom slov. delavskih stanov, ki se je sklenil lani ob tem času. Za kmečki stan so se lani sklenile te-le važne stvari:

Kmečki stan.

1. Kmečki stan je nujno potreben državi ne samo za proizvajanje živeža in vseh snovij za obrt, marveč tudi za varstvo reda in miru in za ohranjenje verskega in npravnega življenja.

2. Kapitalizem razjeda kmečki stan v njegovem jedru. Da se reši in zopet more izvrševati svoje važne dolžnosti, zahtevamo:

- a) Zakonito se mora prepovedati zasebnikom nakopičevanje zemljišč v velika posestva.
- b) Uvesti se morajo stalni domovi s primernim pohištvo in potrebnim številom živine (fundus instructus). Ti domovi morajo biti toliki, da se na njih lahko živi jedna družina. Stalnost mora biti taka, da se ne smejo razkosavati in da se tudi ne smejo zadolževati za več nego za četrtino svoje vrednosti.
- c) Stalni domovi morajo biti dedni. Zato se mora

v tem smislu izpremeniti sedanje dedno pravo, ki pospešuje razkosavanje zemljišč in s tem naraščanje poljedelskega proletarijata (siromakov). — Za kranjsko deželo naj se čim najpreje ustanovi deželni zakon o stalnih domovih v smislu državnega zakona z dne 1. apr. 1889. drž. zak. št. 52.

- d) Če se vidi, da kedo slabo gospodari s svojim stalnim domom, se mora postaviti namestu njega sekvester, ki se mora, če je mogoče, izbrati iz njegovih bližnjih sorodnikov.
- e) Pri prisilni ali prostovoljni prodaji stalnih domov morajo imeti kupno predpravo bližnji sorodniki in za njimi kmečke zadruge.
- f) Kmečke zadruge se morajo zakonito uvesti in dati se jim mora potrebna samoupravna samostojnost. Njihovo delovanje obsegaj: α) določevanje obsega stalnih domov; β) nakupovanje posestev po prisilnih ali prostovoljnih dražbah; iz teh posestev napravi zadruga stalne domove, ki jih proti gotovemu plačilu ali proti večletni renti oddaja poštenim poljedelcem, ki nimajo lastnih stalnih domov; γ) skupno izboljševanje zemlje; δ) napravo skupnih skladišč, kjer se vsprejemljejo in prodajajo pridelki zadružnikov, se nekaj takoj izplačujejo, nekaj pa potem, ko so prodani; ε) nakupovanje vseh zadružnikov za kmetijstvo potrebnih stvari; umetelnih gnojil, semen, strojev, živine itd.; ζ) kreditne zavode, osnovane popolnoma po načelih krščanske vzajemnosti in požrtvovalne ljubezni; η) kreditni zavodi kmečkih zadrug morajo biti med seboj organizovani, zvezani z okrajnimi in deželnimi zavodi in z državno poljedelsko banko; ves kredit tiče se poljedelskega stanu morajo imeti v svoji upravi in nobeno zemljišče se ne sme obremeniti drugod, nego pri teh zavodih; θ) ko se utrjuje zadruga, naj se od zemljišče ves davek plačuje v naturalijah pri njih; one naj ga potem odrajujejo državi; ι) uvede naj se primeren red za posle in za poljedelske delavee, ki bo njim in samostojnim poljedelcem v korist; κ) ustanove naj se pri vsaki zadrugi zakonita razsodišča, ki odločujejo v prvi inštanci prepire o lastništvu in posesti; λ) zadružno vodstvo opravlja za svoje zadružnike vse posle, ki so po zakonu z dne 25. julija 1871 drž. zak. št. 76 izročeni notarjem.
- g) Pri lastninski izpremembi posestev, katerih katastralna vrednost ne presega 2000 gld., naj odpadajo pristojbine.
- h) Poljska zemlja in pašniki se ne smejo izpreminjati v gozde. Občinski pašniki naj se ne parcelujejo, dokler se ne sklene za nje regulacijski zakon. — Občinsko posestvo naj se kolikor je mogoče, množi.
- i) Da se razbremeni kmečki stan ogromnih zemljiških dolgov, naj se uvede zakoniti moratorij in z državno pomočjo in sodelovanjem zadrug naj se ti dolgov polagoma amortizujejo.
- j) Določi naj se v zakonu, da se ne sme noben na zemljišče posojen dolg odpovedati, marveč le po zmerni amortizaciji vračevati.
- k) Dokler ni zakonitih obveznih zadrug, naj podpira dežela in država slobodne kmečke zadruge in kreditne zavode po Raiffeisenovem načinu.

Sejmovi. Dne 29. avgusta na Planini, pri Sv. Filipu v Veračah, v Orešju, v Št. lju pod Turjakom, na Muti in v Zaleu. Dne 31. avgusta pri Sv. Lovrencu na Prozinu, v Zibiki, na Tinjskem in v Mozirju. Dne 1. septembra v Radgoni in v Arnotcah pri Šoštanju. Dne 3. sept. v Račah (konjski sejem).

Dopisi.

Od Sv. Ane v Slov. goricah. (Toča; shod volilcev.) Letos je za naše kraje žalostno. Najlepsi del Slovenskih gor, počeni od Leitersberga do gornje Ščavnice je toča pobila. Tem bolj je umestno, da je državni poslanec vlč. g. dr. Gregorec prišel nas tolažit. Mnogo ljudstva ga je prišlo poslušat, celo iz dalnjih Apač, zlasti veliko županov. Razlagal je, kako je sedaj dobra nova postava o odpisovanju dache pri po toči poškodovanih posestvih; omenil, kako je minister grof Ledebur sam obiskal ove nesrečne kraje in pomoči obetal, katere bodo naši poslanci gotovo tudi v državnem zboru zahtevali. Zatem je govoril o novih davčnih postavah, o ogerski nagodbi in navajal dva glavna vzroka, da kmečki ljudje toliko trpijo: zadolženje in padanje cene pridelkom — 2790 milijonov je dolga, 4% obresti znašajo 112 milijonov, gruntna dacha 35 milijonov, katastralni čisti dohodek pa le 160 milijonov; ostane kmečkim ljudem samo 17 milijonov, $\frac{3}{4}$ vsega dohodka požrō dolgovi. Tukaj pomagati mora le katoliška, konservativna večina v državnem zboru, ki bode gospodarski oslabele branila in varovala zoper izsesavanje po gospodarsko mogočnih. Zatem je razlagal pomen člena 19. državnih osnovnih pravic za nas Slovence, neprestano našo borbo, da ove pravice resnično obveljajo v solah, uradih in javnem življenju. Tolažil nas je in spodbujal k vstrajnosti v tej neizogibnej, a častnej borbi. Najhujše smo že prebili, najpotrebnejše si priborili: vlada ni več izključno v nemško-liberalnih rokah, liberalna stranka razpada, nemško-konservativna in sploh krščanska stranka med Nemci utegne pri bodočih volitvah večino od novih 72 poslancev dobiti, nemški »šulverein« hira in »Südmarkovci« tudi nimajo preveč polnih žepov, sicer pa pravica naposled vendar-le zmaga. Toda zvesti moramo ostati, kakor svojej veri in svojemu cesarju, tako tudi svojej lepej domovini slovenski, kar pokazati imamo sedaj najboljšo priliko, da izvolimo Slovence v deželni zbor. Vlč. g. župnik dr. Suhač je zatem v imenu navzočih govorniku izrekel zahvalo, neomahljivo zaupanje volilcev, in željo, naj bi tudi on še v bodoče svojemu poslanstvu zvest ostal. Burni živio-klici sledili so tem besedam, in kremberski župan je kot predsednik ta zanimivi shod sklenil.

Iz kozjanskega okraja. (Grozen vihar in toča.) Grozni dnevi so bili pri nas ta mesec, skoraj vsaki dan sta se nam ponujala dež in toča. Grozovit večer je bil dne 11. avgusta, ko je dež lil, kakor da bi iz skafa vlival. Ob 11. uri po noči je že narastla Bistrica, stopila iz struge, ter je poplavlila vsa bližnja senožeta in polja. Otava je vsa poležena in blatna. A najgrozovitejši je bil dan 22. avgusta, ko so se dokončali pasji dnevi. Ob 2. uri popoldne so se privarili od severno-zahodne strani črno-sivi oblaki, spremljani s strašnim bobnenjem. Bliskalo se je, da je bilo groza pogledati na hudournik. Ljudje, žalostno tavajoči in od strahu trepetajoči, so pričakovali, kaj bode. Nakrat je prihrumel strašanski vihar, podirajoč drevesa in trgajoč strehe raz stanja; a zatem je prišlo še najstrašnejše. Čez vso kozjansko dolino je privlekel sivi hudourni oblak, ter začel iz sebe bljuvati točo, a kaj pravim točo, kosi ledu so padali na zemljo, pobijali opeke raz strehe, šipe raz okne in trgajoč veje raz drevje. Oj žalostni pogled! Vsa zemlja je bila posuta in bela ledu, kakor po zimi, kadar sneg zapade. Milo so plakale matere okoli otročičev, mnogi, ki niso prijatelji molitve, so ta dan Boga prosili, naj jim kazni prizanese. A vse prošnje so bile zaman. Tako je grozna toča padala $\frac{1}{4}$ ure ter uničila skoraj vse pridelke na njivah in v vinogradih. Tako je ubogemu kmetu ta ledeni bič pobral ves